

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**Γενική Γραμματεία Εταιρικού Συμφώνου
Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και
Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)**

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 756

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, 3ος όροφος
10563 Αθήνα
Πληροφορίες: Αθανάσιος Παπαηλιού
Τηλέφωνο: 210 3742069
Email: a.papailiou@minfin.gr

**Προς: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
ΠΕΠ Ιονίων**
Αλυκές Ποταμού
491 00 Κέρκυρα

**Θέμα: Γνωμοδότηση για την ύπαρξη ή μη στοιχείων Κρατικών Ενισχύσεων στην
πρόσκληση με τίτλο «Αξιοποίηση πολιτιστικών πόρων (υποδομές πολιτιστικής
κληρονομιάς & σύγχρονου πολιτισμού – νέες πράξεις)»**

Σχετ: Το με αρ. πρωτ. 1020/10-06-2026 έγγραφο της Υπηρεσίας σας (αρ. πρωτ. εισερχομένου
ΥΠΕΘΟΟ 92218/ΕΥΚΕ-ΧΕ 756/10-06-2026).

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού με το οποίο μας κοινοποιήθηκε, προς γνωμοδότηση αναφορικά με ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης, το σχέδιο πρόσκλησης με τίτλο «Αξιοποίηση πολιτιστικών πόρων (υποδομές πολιτιστικής κληρονομιάς & σύγχρονου πολιτισμού – νέες πράξεις)», λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το σχέδιο της πρόσκλησης, αντικείμενο της δράσης αποτελεί η αξιοποίηση της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς που διαθέτει η Περιφέρεια, για την στήριξη της κοινωνίας παράλληλα με την τοπική οικονομία.

Ενδεικτικά προβλέπεται να στηριχθούν:

- παρεμβάσεις στον τομέα του πολιτισμού (πολιτιστική κληρονομιά & σύγχρονος πολιτισμός) σε συνδυασμό με δράσεις για την ενίσχυση της επισκεψιμότητάς τους, μέσω της ενίσχυσης ΩΡΙΜΩΝ πράξεων.

**Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Πρόκειται για αποκαταστάσεις / αναστηλώσεις μνημείων, μουσείων, υποδομών σύγχρονου πολιτισμού κλπ. στοιχείων πολιτισμού, σε συνδυασμό με δράσεις δικτύωσης & προβολής τους με «έξυπνα συστήματα», με σκοπό την επισκεψιμότητα και αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος.

Ειδικότερα η δράση αναφέρεται σε απολύτως ΩΡΙΜΑ έργα, όπως :

-το Αρχαιολογικό Μουσείο Αργοστολίου (με σύμβαση που υλοποιείται)

Κατά την υλοποίηση των παραπάνω θα δοθεί έμφαση στη συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών, στα οποία προγραμματίζονται παρεμβάσεις, προς το ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένου και του μη ελληνόφωνου με άμεσο και κατανοητό τρόπο. Τέτοιες ενέργειες μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν, ανά Πράξη και ως υπο-έργα αυτής: σήμανση, ερμηνευτικές πινακίδες, ενημερωτικό υλικό (π.χ. οδηγούς, φυλλάδια, και σε γραφή Braille), οπτικοακουστικό υλικό, εκπαιδευτικές δράσεις, δράσεις επικοινωνίας, προβολής και δημοσιότητας (π.χ. ημερίδες, συνέδρια) κλπ., αξιοποιώντας, όπου είναι εφικτό, τη χρήση και των νέων τεχνολογιών. Για την προβολή των μνημείων και γενικότερα του πολιτιστικού αποθέματος θα δίνεται βαρύτητα στη συμβολή τους στην τοπική οικονομία και κοινωνία.

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση ανέρχεται σε 9.000.000,00€.

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι το Υπουργείο Πολιτισμού και εποπτευόμενοι φορείς.

Ως δυνητικοί δικαιούχοι θεωρούνται και όσοι φορείς έχουν συνάψει προγραμματική σύμβαση με τους παραπάνω αναφερόμενους. Ο Κύριος Δικαιούχος που αναλαμβάνει την υποβολή της πρότασης, σε περιπτώσεις προτάσεων όπου η υλοποίησή τους πραγματοποιείται από πολλαπλούς δικαιούχους είναι ο Δικαιούχος που ορίζεται από το σύνολο των δικαιούχων / συνδικαιούχων.

2. Σύμφωνα με το περιεχόμενο πρόσκλησης, τα έργα που θα ενταχθούν και θα χρηματοδοτηθούν αφορούν σε δράσεις αξιοποίησης της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς που διαθέτει η Περιφέρεια, για την στήριξη της κοινωνίας παράλληλα με την τοπική οικονομία.

Από τις περιγραφές που υπάρχουν στη πρόσκληση δεν καθίσταται σαφές εάν ανακύπτουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων. Ωστόσο, εφόσον προκύψουν, είναι αναγκαίο να καθοριστεί το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο αναφορικά με την συμβατότητα των έργων με το δίκαιο των Κρατικών ενισχύσεων.

3. Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C 262/01) σημείο 2.6, παράγραφοι 33-37, ενίσχυση δραστηριοτήτων πολιτισμού και διατήρησης της κληρονομιάς συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης της φύσης), ορισμένες δραστηριότητες

που σχετίζονται με τον πολιτισμό δύνανται να οργανωθούν με μη εμπορικό τρόπο και να μην έχουν οικονομικό χαρακτήρα, αν η είσοδος του κοινού είναι ελεύθερη (δωρεάν), ή αν η καταβαλλόμενη χρηματική συνεισφορά εισόδου (εισιτήρια) καλύπτει μόνο μέρος του πραγματικού κόστους. Σε αντίθετη περίπτωση, δηλαδή αν οι πολιτιστικές δραστηριότητες χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο από τις εισφορές επισκεπτών ή χρηστών ή μέσω άλλων εμπορικών διευθετήσεων (παραστάσεις, εμπορικές εκθέσεις κλπ) τότε οι εν λόγω δραστηριότητες πρέπει να θεωρούνται κατά κανόνα ότι έχουν οικονομικό χαρακτήρα.

Στην περίπτωση κατά την οποία μπορεί να τεκμηριωθεί ότι οι προς γνωμοδότηση περί κρατικών ενισχύσεων πράξεις/έργα αφορούν σε πολιτιστικές δραστηριότητες η είσοδος των οποίων είναι ελεύθερη, ή το όποιο αντίτιμο της εισόδου καλύπτει μικρό μέρος του συνολικού κόστους, τότε μπορεί να θεωρηθεί ότι οι δραστηριότητες αυτές είναι μη οικονομικού χαρακτήρα και άρα δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Επιπλέον, υποδομές που έχουν καθαρά τοπικό χαρακτήρα, ήτοι παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και είναι απίθανο να προσελκύσουν επισκέπτες από άλλα κράτη μέλη, μπορεί να υποστηριχθεί ότι καλύπτουν, κατά κύριο λόγο, την τοπική ζήτηση και συνεπώς έχουν μόνο οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή εγκατάστασης και δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Σε διαφορετική περίπτωση τα έργα ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα πρέπει να εφαρμοστεί το σχετικό θεσμικό πλαίσιο περί κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε αυτή την περίπτωση οι δράσεις αυτές δύνανται να εξεταστούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει ή στην περίπτωση που υπάρξει π.χ. επανασχεδιασμός με προκήρυξη δράσεων μικρότερου προϋπολογισμού, στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2831/2023 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (De minimis).

4. Στο κεφάλαιο 3 «Επιλεξιμότητα», να γίνουν οι ακόλουθες προσθήκες:

- Στο εδάφιο 3.5 να προστεθεί, στο πρώτο bullet όπου γίνεται αναφορά στην διεπιδότηση *«Η διεπιδότηση μπορεί να αποκλειστεί εφόσον διασφαλισθεί ότι η υποδομή ή/και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιείται για την άσκηση οποιασδήποτε τυχόν άλλης οικονομικής δραστηριότητας (η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες) ή –αν ασκείται οποιαδήποτε άλλη*

οικονομική δραστηριότητα- με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών και τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων.».

5. Υπενθυμίζεται ότι:

- Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27.10.2023 εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων», μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων, κάθε πρόταση πρέπει να εξετάζεται διακριτά αναφορικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης και την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού.
- Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνονται οι λίστες ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχουν κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφα των οποίων πρέπει να τηρούνται στο φάκελο της πράξης.

Ωστόσο, εφόσον οι πράξεις που θα υποβληθούν δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση δεδομένου ότι η οικεία ΕΥΔ κρίνει ότι εντάσσονται στα αναφερόμενα ανωτέρω, δεν απαιτείται η αποστολή των προτάσεων στην Υπηρεσία.

Σε περίπτωση εφαρμογής του ΓΑΚ, με την έκδοση της απόφασης ένταξης πράξης, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει άμεσα να συμπληρώσει και να διαβιβάσει την ΕΥΚΕ το Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 (ΓΑΚ) που περιλαμβάνει συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που απαλλάσσονται σύμφωνα με τους όρους του εν λόγω Κανονισμού, προκειμένου η ΕΥΚΕ να προβεί στην ηλεκτρονική υποβολή της πράξης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού) μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής SANI, εντός των καθορισθέντων χρονικών ορίων που τίθενται στο άρθρο 11 του ΓΑΚ. Επιπλέον υπενθυμίζεται ότι, σε περίπτωση που η χορηγηθείσα κρατική ενίσχυση αφορά σε ποσό 100.000,00€ και άνω, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει να αποστείλει στην ΕΥΚΕ τα στοιχεία που απαιτούνται για τη δημοσιοποίηση χορηγηθείσας μεμονωμένης κρατικής ενίσχυσης στην εφαρμογή TAM (Transparency Award Module) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατ' εφαρμογή της με αρ. πρωτ. 12163/ΕΥΚΕ/4902/27.01.2017 επιστολής της ΕΥΚΕ με θέμα «Υποχρέωση και διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων κρατικών ενισχύσεων», η οποία επικαιροποιήθηκε μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας στις 10-07-2023 «Νέα όρια δημοσίευσης πληροφοριών στο TAM».

Η ΕΥΔ διατηρεί το δικαίωμα, κατά την κρίση της, να ζητήσει την υποβολή διευκρινίσεων για την τεκμηρίωση κάθε περίπτωσης, εφόσον αυτό κριθεί απαιτητό.

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ-ΧΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή και ειδικότερα στο περιεχόμενο του σχεδίου Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, έγγραφο το οποίο αφορά η γνωμοδότηση της ΕΥΚΕ-ΧΕ βάσει των αρμοδιοτήτων της. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ-ΧΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραΐτης

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
- ΕΥΚΕ - ΧΕ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

